

Ministerie van Financiën
De heer Ir J.R.V.A. Dijsselbloem
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Datum 17 april 2014
Referentie BR2155

Betreft: Consultatiereactie NVB uitvoeringsbesluit Bankwet 1998

Geachte heer Dijsselbloem,

Via deze weg maakt de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de consultatieversie van het Uitvoeringsbesluit Bankwet 1998.

Algemeen

- Er wordt een nieuw hoofdstuk IIB in de Bankwet 1998 ingevoegd, op grond waarvan DNB de bevoegdheid krijgt om gegevens op te vragen bij (semi) overheidsinstellingen, ondernemingen, vrije beroepsbeoefenaren, instellingen en rechtspersonen. De NVB staat in beginsel afwijzend tegenover de voorgenomen wijziging. Zij lichten haar bezwaren hieronder nader toe en stelt waar mogelijk wijzigingen voor.
- Een complicatie bij het geven van een reactie op de consultatie is dat wordt verwezen naar een (op het moment van consultatie tenminste) niet bestaand 'artikel 9d' van de Bankwet. Het voorgenomen artikel blijkt in de versie van de Wijzigingswet Wft 2015 te staan, die pas in een zeer laat stadium van deze consultatie bekend werd. In de geconsulteerde versie van de Wft 2015 was dit artikel 9d niet opgenomen. Dit maakt het lastig om een volledige consultatiereactie te kunnen geven.

Ongewenste vermenging van bevoegdheden DNB (monetaire autoriteit en toezichthouder)

- De Bankwet 1998 ziet primair op de regulering van DNB als centrale bank. De NVB heeft alle begrip voor het feit dat de centrale bank statistische gegevens wil opvragen. Er dreigt nu echter vermenging van de monetaire en de prudentiële verantwoordelijkheden van DNB. Onder de voorgestelde wijzigingen (zie toelichting art. 1) kan DNB als centrale Bank (dus in de hoedanigheid van monetaire autoriteit) mede gegevens opvragen waar DNB ook als toezichthouder al om kan verzoeken; er wordt in de toelichting verwezen naar CRD/CRR en het Besluit prudentiële regels. Het betreft hier toezichtvertrouwelijke informatie die DNB als toezichthouder enkel op grond van art. 1:90 lid 4 en 6 Wft kan doorgeleiden aan DNB als centrale bank '*met inachtneming van het geheimhoudingsregime dat ingevolge Europese richtlijnen op de desbetreffende gegevens of inlichtingen van toepassing is*'. Dit wettelijke regime gaat verloren als de centrale bank de gegevens rechtstreeks (en dubbelop) opvraagt als gevolg van het Uitvoeringsbesluit bij de onder toezicht staande instelling. Dan geldt voor deze gegevens enkel een statutaire geheimhoudingsplicht van DNB als centrale bank op grond van art. 23 Statuten DNB en op grond van artikel 5.4 van de Statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) en van de Europese Centrale Bank (ECB). De NVB ziet in de statuten van de ESCB/ECB niet direct de mogelijkheid voor doorlevering van informatie aan IMF, FSB, BIS of andere internationale gremia buiten de EU en de banken vragen zich af of er ruimte is om

nationaal die bevoegdheid te creëren voor DNB als centrale bank. DNB is in haar hoedanigheid van centrale bank immers integraal onderdeel van het ESCB.

Geheimhouding

- De NVB heeft ernstige zorgen omtrent de geheimhouding van klantgegevens en instelling-specifieke informatie. Door de voorgestelde regeling wordt de bestaande strikte geheimhouding doorbroken en ontstaat de ruimte om de opgevraagde informatie en gegevens door te leveren aan externe partijen zonder de gebruikelijke waarborgen van de Wft. Het waarborgen van de geheimhouding en zorgvuldige behandeling van gegevens is noodzakelijk en wel conform de eisen die krachtens de 'toezicht' regeling in CRR / CRD 4 en Wft is opgenomen. Elk vrijwillig verzoek dient met dezelfde zorgvuldigheid te worden behandeld als verzoeken onder het strikte regime van CRR / CRD 4 en Wft.
- Het is onduidelijk wat er gebeurt met de gegevens die DNB aan internationale instellingen als de BIS, het IMF en de FSB verstrekt. Deze adressanten hebben geen geheimhoudingsplicht. De NVB identificeert twee belangrijke knelpunten in het kader van de geheimhouding:
 - In de eerste plaats ontstaat langs de achterdeur van de Bankwet een soort 'light' geheimhoudingsregime indien het maar gaat om gegevens die door in de Bankwet benoemde gremia als IMF, FSB of BIS worden opgevraagd. In tegenstelling tot wat in de toelichting staat, gaat het hier wel degelijk (mede) om informatie die op grond van de Wft kan worden opgevraagd. De Wft belemmert het opvragen van de genoemde informatie niet, maar verhindert wél dat die informatie wordt doorgeleid aan IMF, FSB of BIS. Het wijzigen van de Bankwet om de informatie alsnog door te kunnen leveren aan organisaties waaraan niet doorgeleverd kán worden onder de Wft is oneigenlijk, omdat hiermee het geldende Wft geheimhoudingsregime wordt ontdoken
 - Ten tweede ontstaat er een dubbele grondslag in zowel de Wft als in de Bankwet om dezelfde informatie aan DNB te leveren. Niet levering van dezelfde informatie kan bovendien worden beboet onder de Wft én onder de Bankwet.
- Het lijkt de NVB raadzaam dat ten minste in de Bankwet wordt vastgelegd dat DNB als centrale bank de gevraagde informatie enkel geaggregeerd kan doorleveren aan het IMF, FSB of de BIS. Het gaat hier om gremia waarop geen duidelijke wettelijke kaders van toepassing zijn en die niet gehouden zijn aan het CRD4 geheimhoudingsregime. Deze gegevens kunnen terecht komen in de VS en in Zwitserland, waar andere regimes omtrent geheimhouding en privacy gelden. Hierbij gelden twee opmerkingen:
 - De Bankwet kent nu enkel een geheimhoudingsregime voor informatie die DNB verkrijgt ter uitvoering van haar taak tot handhaving van de prijsstabiliteit.
 - Het is de banken bekend dat DNB nu al geaggregeerde data aanlevert aan de FSB via een 'hub' die bij BIS in Zwitserland staat. Hiertoe is een zgn. '*multilateral framework*' afgesloten tussen deelnemende partijen (w.o. DNB) dat o.a. het geheimhoudingsregime regelt. Het framework is om ons onbekende redenen niet gepubliceerd. Zie bijgaand persbericht over het zgn. '*data gaps initiative*': http://www.financialstabilityboard.org/press/pr_140331.pdf. De banken zijn van mening dat er echter een sluitend wettelijk geheimhoudingsregime dient te zijn, dat kenbaar is voor partijen over wiens gegevens het gaat.
- De banken zijn van mening dat art. 1 lid 1 sub b te algemeen is geformuleerd. De reikwijdte is daardoor niet duidelijk. In hoeverre zouden de uitvragen van DNB of AFM ook persoonsgegevens kunnen omvatten? Het kan niet zo zijn dat door de versterking van deze gegevens specifieke regels met betrekking tot geheimhouding en uit de Wet bescherming persoonsgegevens worden overtreden. Om deze zorg te adresseren zou de volgende passage kunnen worden toegevoegd: '*en voor zover dit niet in strijd is met de Wet bescherming persoonsgegevens en het geheimhoudingsregime dat ingevolge Europese richtlijnen en verordeningen op de desbetreffende gegevens of inlichtingen van toepassing is in acht wordt genomen.*'

Voorwaarden bij dataverzoeken door DNB

- De NVB mist in het Besluit dat een verzoek van DNB voldoende specifiek moet zijn. Ook mist een procesbeschrijving voor het aangaan van een dialoog tussen DNB en de bank in kwestie over de exacte inhoud van het verzoek en de wijze waarop daaraan tegemoet gekomen kan worden.
- Proportionaliteit is eveneens een belangrijk aandachtspunt. Het voorstel is onduidelijk of deze proportionaliteit gewaarborgd is. Daarbij komen tevens vragen op als: is er ruimte voor de banken om te toetsen of de opgevraagde informatie overeenstemt met het doel van de uitvraag? Zal DNB zelf ook een proportionaliteitstoets maken?
- Voorts mist de NVB een verduidelijking van wat precies moet worden verstaan onder ondernemingen die “buiten het reguliere bankwezen actief zijn in het krediet-intermediatieproces”. De toelichting spreekt in dit kader over schaduwbanken. Kunnen daar bijvoorbeeld ook holdingmaatschappijen, concernfinancieringsmaatschappijen of securitisatie-SPV's onder vallen? Deze instellingen maken vaak deel uit van een financiële groep, waarop de Wft al van toepassing is.
- Het voorstel zegt niets over de (technische) wijze waarop DNB de gegevens aan haar adressanten verstrekt en welke veiligheidsmaatregelen zullen worden ingezet om informatie te verstrekken. Gebeurt dat wel langs beveiligde weg? In hoeverre kunnen de genoemde gremia de gegevens doorleveren?
- Uit het voorstel wordt niet duidelijk of de aggregatie van gegevens plaats vindt bij DNB en dan de informatie door DNB wordt verstuurd of dat DNB de informatie onbewerkt verstuurd en pas bij de adressanten aggregatie o.i.d. plaats vindt. De eerste variant zou onder de benodigde waarborgen kunnen worden toegestaan. De tweede variant is zonder strikte geheimhoudingsverplichtingen en waarborgen omtrent zorgvuldige en volstrekt beschermd gebruik van de gegevens niet acceptabel.

Sancties

- De banken krijgen regelmatig ‘vrijwillige’ informatieverzoeken van DNB c.s. en zijn met de beantwoording daarvan veel tijd kwijt. De systemen van de banken zijn bovendien niet altijd ingericht op definities die door BIS e.d. worden gehanteerd hetgeen in veel gevallen leidt tot aanvullende vragen van DNB, omdat zij afwijkingen constateert in vergelijking tot andere rapportages. Ook is de ervaring dat het vragen om nadere duiding niet leidt tot uitstel van de gegeven termijnen; dit leidt tot praktische problemen.
- In ieder geval is een standaardtermijn van drie weken gewoonweg te kort. Rekening dient te worden gehouden met de materialiteit van de uitvraag. Het lijkt de NVB in dit verband beter als DNB gewoon de regels van de Algemene wet bestuursrecht volgt d.w.z. dat DNB een redelijke termijn stelt.
- Op voorhand is niet aan te geven of deze termijn (1 week tot 3 weken) altijd haalbaar is, terwijl er wel een boete aan is gekoppeld in artikel 4. Dit is een buitensporig zwaar sanctiemiddel en op voorhand is te voorzien dat deze sanctie niet tegemoet komt aan het doel van de regeling (namelijk dat op korte termijn adequaat aan een verzoek om statistische gegevens wordt voldaan). Het zou goed zijn als in het Besluit geregeld wordt dat de banken kunnen vragen om meer tijd voor het aanleveren van data, wanneer dat nodig is om een zorgvuldig proces te doorlopen ten aanzien van het waarborgen van privacy vereisten, en tevens wanneer dat nodig is om praktisch gezien het verzoek in behandeling te nemen en de gevraagde data binnen de organisatie te verzamelen.
- De NVB verzoekt nog eens kritisch te bezien of een boete niet een te buitensporig zwaar sanctiemiddel is voor wat met de regeling wordt beoogd (het voldoen aan verzoeken om statistische gegevens).

Kosten voor verzoeken

- De banken hebben nota genomen van het feit dat de Kamer van Koophandel, het Kadaster en het Bureau Kredietregistratie een kostenvergoeding zullen krijgen voor de werkzaamheden die

samenhangen met de informatieverstrekking, maar de banken niet. Als reden hiervoor wordt opgegeven dat er volgens DNB nauwelijke administratieve lasten voor financiële instellingen te verwachten zullen zijn. Gelet op onze ervaring dat de 'vrijwillige verzoeken' substantieel veel tijd en inspanning kosten, achten wij de aannahme van DNB in dit kader niet reëel. De NVB is van mening dat de kosten voor het verzamelen etc. van gegevens bij DNB in rekening zou mogen worden gebracht.

Mocht u nog vragen hebben bij onze reactie, kunt u natuurlijk altijd contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,

Chris Buijink
Voorzitter NVB